

Vrijheid en keuzes

Een paar dagen geleden hebben we Bevrijdingsdag gevierd. De dag van de vrijheid. En we mogen van geluk spreken dat we in een land leven dat vrij is. Waarin we ons vrijelijk kunnen bewegen, kunnen zeggen wat we willen en kunnen doen wat we willen, binnen de beperkingen van de wet. Het kan ook een dag zijn waarin we onze innerlijke vrijheid vieren want we zijn inherent compleet vrij. Maar die innerlijke vrijheid zorgt ook wel voor uitdagingen in het leven want waar vrijheid is, daar komen keuzes, keuzes die we moeten maken. Wat ga ik doen? Wat zal ik zeggen? Welke richting ga ik op? Kies ik voor dit, kies ik voor dat? Dat is wat vrijheid ook inhoudt, de vrijheid om te kiezen. Op alle gebied. Ben ik stil? Zeg ik wat? Houd ik vast? Laat ik gaan?

En natuurlijk, zo gauw we een keuze maken, krijgen we daarvan het gevolg. Oorzaak en gevolg. En soms zijn de gevolgen niet zo prettig dus stellen we onze keuzes de volgende keer wat bij. En na verloop van tijd treedt er gewoonte op. Neigen we vaak dezelfde veilige keuzes te maken, de keuzes die niet teveel golven veroorzaken in ons leven, waarin we de angst kunnen vermijden of hanteerbaar kunnen houden. We kiezen er ook voor om naar de wereld en naar onszelf op een bepaalde manier te kijken. Langzaamaan leidt die vrijheid tot allerlei innerlijke beperkingen, eenvoudigweg door steeds weer kleine keuzes.

En ook in het sociale verkeer organiseren we allemaal structuren om het leven veiliger te maken, draagbaarder. Vanuit vrijheid lijken we de vrijheid te beperken, vaak gedreven door angst.

Toen Bodhidharma, de Indiase monnik die Zenboeddhisme naar China bracht, naar China ging, werd hij uitgenodigd door de Chinese keizer. En de keizer was erg geïnteresseerd in deze heilige man met een grote reputatie, en hij vroeg hem: "Wat weet je allemaal, vertel het me!" Bodhidharma zei: "Niet veel, hoogstens dat mijn ogen horizontaal staan en mijn neus verticaal. En zelfs daar ben ik niet zeker van!" Misschien een klein beetje plagerig van Bodhidharma, maar hij wilde de keizer z'n behoefte aan kennis en informatie niet voldoen. Hij wilde hem een wijze les geven. De keizer hield daar niet van dus Bodhidharma moest vluchten uit het paleis. De wijze les van Bodhidharma was: ben volledig vrij in dit moment; houd niet vast aan kennis en de beperkingen die daar zo vaak inzitten. Maar de reputatie van de keizer is gebouwd op kennis en op het kunnen reguleren van het koninkrijk, van de structuren.

Wij lijken in het dagelijks leven soms op de keizer, vooral in dit informatietijdperk. We willen van alles weten. Meninge hebben wordt hoog gewaardeerd. Assertief zijn! In dit zitten van ons, in deze Zenbeoefening, laten we dit even los en doorzien we deze behoefte aan kennis die niet [uit iets] anders voortkomt dan uit een onzekerheid. We keren terug naar echte vrijheid, naar het open veld waarin er geen platgetreden paden zijn waarlangs we kunnen lopen. Dus het is een beetje spannend. Gaat de stap die ik zet nare consequenties hebben?

Het boeddhisme kent de leefregels als wegwijzers in dit open veld. De dingen die we beter niet kunnen doen, juist vanwege de nare gevolgen. Maar als we dezen in acht nemen dan kunnen we dit open veld, deze complete vrijheid, werkelijk betreden, exploreren en leven. En kunnen we werkelijk in dit moment staan, vrij, niet gebonden aan de innerlijke patronen, aan de innerlijke platgetreden paden. Dus laat je geest verzachten en ontspannen. In zekere zin is kennis voor dit moment niet nodig. Het is eenvoudigweg zitten en zijn. We hoeven aan niets vast te houden en dat is precies de inherente vrijheid die we allemaal hebben. Een vrijheid van vrede en vreugde.

* * * * *

Eerw. Baldwin Schreurs
Zondag 8 mei 2022